

Tennisfrendz! Dubbelspel Elthing/Haarhuis en Calo

TennisFrendz! Een tennislespakket voor het basisonderwijs. Dit lespakket is het eerste product dat voortgekomen is uit de samenwerking tussen Elthing Haarhuis Tennis & Events (EHT&E), Calo Windesheim en ICT bedrijf Stipp uit Deventer. In 2008 besloten de partijen een samenwerking aan te gaan en de expertise te bundelen om meer kinderen op een leuke en uitdagende manier in aanraking te laten komen met tennis.

Door: Ivo Dokman en Thijs Jan van den Berg

Tennis té ingewikkeld voor onderwijs

Aanleiding voor de ontwikkeling van TennisFrendz! is dat er relatief weinig tennisactiviteiten worden gegeven in het basisonderwijs. De reden hiervoor lijkt te liggen in het feit dat er geen geschikte materialen voorhanden zijn, de (zaal)ruimte beperkt is én er aangenomen wordt dat er veel tennisexpertise noodzakelijk is om een goede les met tennisactiviteiten te kunnen geven.

Bundeling van expertise

EHT&E heeft veel expertise en jarenlange ervaring in de tennissport en de Calo in de ontwikkeling van onderwijsprogramma's op maat. De expertise van ICT bedrijf Stipp uit Deventer biedt de mogelijkheid om kwalitatief hoogwaardige lesmappen en digitale ondersteuning via een website mogelijk te maken. Daarnaast is het wenselijk als vierdejaars Calostudenten, met affiniteit voor tennis, in het kader van hun eindproject zouden kunnen participeren in de ontwikkeling. Deze bundeling van exper-

tise heeft er toe geleid dat er een ontwikkelgroep werd samengesteld om tennis voor het basisonderwijs aantrekkelijk te maken. De inhoudelijke expertise van Alex Reijnders van EHT&E (oud-trainer van Elthing en Haarhuis), Chris Hazelebach van de Calo, twee vierdejaars Calostudenten en de schrijvers van dit artikel zijn gebundeld en hebben geleid tot TennisFrendz!

Tennis op maat

Belangrijke doelstelling van TennisFrendz! is om tennis op een leuke en uitdagende manier op maat te kunnen bieden voor leerlingen van vijf tot acht jaar. Deze doelgroep heeft meestal nog niet zoveel tenniservaring en een korte spanningsboog. Bovendien willen we een gevarieerd aanbod aan activiteiten ontwikkelen die ook goed te geven zijn door groepsleerkrachten. De uitbouwbaarheid van de activiteiten was belangrijk om zodoende aan te kunnen sluiten bij de verschillende niveaus van de leerlingen. Tot slot hebben we rekening gehouden met de ruimte die een

gemiddelde gymzaal biedt en de samenstelling van een geschikt materialenpakket.

Werkwijze

In de eerste brainstormsessie is besloten om vanuit bewegingsthema's tennisactiviteiten te gaan ontwikkelen: wegspelen, mikken en soleren. Het over en weer inspelen is in eerste instantie weggelaten in verband met de complexiteit voor deze doelgroep. Er is een viertal activiteiten bedacht en uitgewerkt. In de pilot zijn de activiteiten door een vierdejaars student gegeven. Alle andere betrokkenen observeerden en toetsten of de doelstellingen die gesteld waren realistisch bleken. De leerlingen vonden het erg leuk, maar ondanks alle aanwezige expertise bleek de doelgroep ons op vele fronten te verrassen. Sommige activiteiten bleken niet lang genoeg uitdagend of toch te moeilijk, de regels en regelingen waren te complex of vroegen te veel aandacht, activiteiten bleken niet goed naast elkaar te passen. Kortom, het nut van uitproberen in de praktijk en het

verrassende van leerlingen bleek weer eens! Naar aanleiding van deze ervaringen zijn de activiteiten op loopt 't-, lukt 't- en leeft 't-aspecten aangepast. Dit proces heeft zich meerdere malen herhaald en pas na tien keer waren we tevreden over het product. Nadat het product voor vijf- tot achtjarigen was voltooid zijn we aan de slag gegaan om ook voor de groep negen- tot twaalfjarigen activiteiten op maat te maken. De werkwijze is hierin soortgelijk geweest, met dien verstande dat de niveauverschillen bij deze leeftijdsgroep nóg groter kunnen zijn zodat we meer uitbouw mogelijkheden moeten bieden.

Mikken in de richthoepel

Behendigheids parcours

Concept

Het concept kent een aantal belangrijke uitgangspunten voor zowel de docent als de leerlingen. De lesmap die is ontwikkeld werkt veel met fotomateriaal, zodat de bedoeling sneller duidelijker is voor de docent en bovendien niet op meerdere manieren interpreteerbaar is. Dit is voor alle activiteiten compleet voor loopt 't, lukt 't en leeft 't uitgewerkt.

- Dit scheelt bij het opbouwen en het opstellen van de activiteiten ten opzichte van elkaar enorm.
- De uitleg wordt eenvoudiger aangezien foto's de verschillende deelfacetten (geleding) van de activiteit duidelijk maken.
- De startopdracht is zo gekozen dat

Slaan tegen trainingswand

alle leerlingen in principe hieraan deel kunnen nemen (oproepbaarheid).

- De mogelijke uitbouwbaarheid op zowel loopt 't- lukt 't- als leeft 't-aspecten zijn door middel van foto's weer gegeven.

• Alle activiteiten kennen een soortgelijke manier van bijvoorbeeld wisselen, aantal beurten, stapje moeilijker maken, andere uitdaging aangaan etc, waardoor leerlingen snel en eenvoudig min of meer zelfstandig aan de gang kunnen met de activiteiten. Naarmate de docent meer expertise op het gebied van bewegingsonderwijs en tennis heeft, kan er nóg preciezer en op maat leerhulp worden geboden en

daarmee het leerproces van de leerlingen worden versneld. Bovendien biedt de lesmap mogelijke uitbouw mogelijkheden (geen harnas!) en daarmee ruimte voor de vakleerkracht om de activiteiten voor zijn of haar situatie te optimaliseren.

Uitwerkingen vijf tot acht jaar

Mikken in de richthoepel: probeer vanaf de voetjes de bal over het net in de richthoepel te spelen.

Behendigheids parcours: leg een bal op je racket en probeer het parcours te doorlopen zonder dat de bal op de grond valt.

Slaan tegen trainingswand: probeer de bal zo hard mogelijk tegen de trainingswand te slaan.

Slaan en vangen in visnet: speel de bal met je racket over het net. De ander probeert de bal te vangen in het visnet.

Slaan en vangen in visnet

probeer de bal tikkend hoog te houden en het parcours af te leggen).

Slaan tegen de trainingswand: sla de bal tegen de trainingswand en probeer de bal zo lang mogelijk op gang te houden.

Slaan en vangen in visnet: de speler met het visnet gooit de bal met een boogje aan. De mikker probeert de bal terug te spelen en de speler met het visnet probeert de bal te vangen met het visnet.

Mikken in de richthoepel

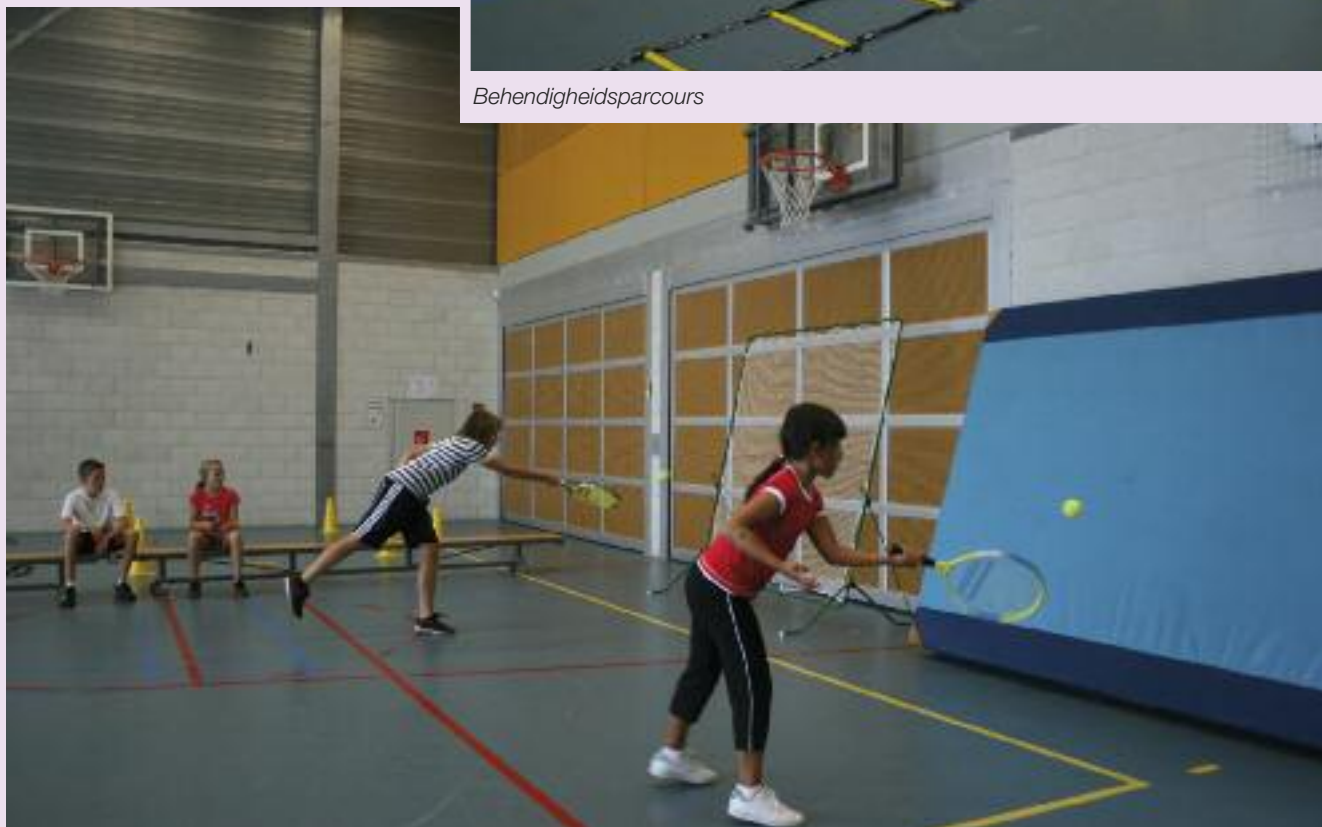
Uitwerkingen negen tot twaalf jaar

Mikken in de richthoepel: de bal wordt van over het net met een boogje aange-gooid. De mikker probeert de bal in de richthoepel te slaan.

Behendigheid parcours: leg één of meerdere ballen op je racket en probeer het parcours te doorlopen (vervolgstap:

Behendigheidsparcours

Slaan tegen de trainingswand

Slaan en vangen in visnet

Rond de wereld: speel de bal over het net in het veld. Nadat je geslagen hebt, loop je langs het net naar de andere kant en sluit achter aan. Sla je de bal verkeerd of kan je de bal niet meer goed terugspelen, dan ben je af. De twee laatst overgebleven spelers spelen een finale tot de drie punten.

Materiaalpakket

Bij de compleet uitgewerkte lesmap is ook een bijbehorend materiaalpakket te

koop tegen een zeer gunstige prijs. Op deze manier kunnen de leerlingen met geschikt en uitdagend materiaal extra veel plezier beleven aan de tennisactiviteiten.

Vervolg naschoolse sport en sportvereniging

In navolging van de lesmap voor het basisonderwijs willen we geschikte tennisactiviteiten gaan ontwikkelen voor naschoolse sport. Deze activiteiten

moeten bovendien geschikt zijn voor de eerste lessen bij de tennisvereniging.

Vervolg voortgezet onderwijs

Komend jaar willen we ook een lesmap ontwikkelen die geschikt is voor het voortgezet onderwijs. Verschillende uitbouw mogelijkheden zullen hierin een plaats moeten krijgen. Enerzijds omdat de niveauverschillen ten aanzien van tennis nog verder uit elkaar kunnen lopen en anderzijds omdat de expertise op het gebied van bewegingsonderwijs hier bij alle scholen gewaarborgd is.

Met dank aan de vierdejaars LO-studenten: Koen Görtemöller, Branko van der Gugten, Elmy van Tok en Penny Gijsselhart (de laatste twee inmiddels afgestudeerd).

R.K. Basisschool Adwaita en Sport Bedrijf Deventer
CBS De Wendakker

Foto's : Ivo Dokman

Correspondentie:
tj.vandenberg@tennisevents.nl of
ir.dokman@windesheim.nl

Rond de wereld